

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวิรุฬห์ แสงเทียน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๓/๒๕๖๗

วันที่ ๕ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง ศาลอุทธรณ์ ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๔ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ยส. ๑๙๙๖๐/๒๕๖๖ หมายเลขแดงที่ ๙๐๒๖/๒๕๖๗ ของศาลอุทธรณ์ ในส่วนที่ได้แย้งว่าประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บทนิยาม คำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๕ เป็นบททั่วไปที่วางหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ โดยมีได้มีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพไว้เป็นการเฉพาะ ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนนี้ แล้วต่อมาศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๔ และเอกสารประกอบแล้ว เห็นว่า จำเลยที่ ๔ ไม่ได้แสดงเหตุผลประกอบ คำโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บทนิยาม คำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า อย่างไร ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนนี้เช่นกัน และเห็นว่าคดีเป็นปัญหาข้อกฎหมาย จึงไม่ทำการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บทนิยามคำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บัญญัติบทนิยามให้คำว่า “จำหน่าย” หมายความว่า ขาย แลกเปลี่ยน จำย แจก หรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อย่างอื่น และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย

เห็นว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติดมีวัตถุประสงค์ตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัตินี้ว่า “โดยที่กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมยาเสพติด รวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้กระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับและการดำเนินการตามกฎหมายแต่ละฉบับเป็นหน้าที่และอำนาจของหลายองค์กร ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีความสอดคล้องกัน อีกทั้งบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรรวบรวมกฎหมายดังกล่าวจัดทำเป็นประมวลกฎหมายยาเสพติดเพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงและใช้กฎหมายที่จะรวมอยู่ในฉบับเดียวกันอย่างเป็นระบบ พร้อมกันนี้ได้มีการปรับปรุงบทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าวให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ จำเป็นต้องกำหนดให้มีระบบอนุญาตเพื่อให้การควบคุมและการใช้ประโยชน์ยาเสพติดในทางการแพทย์ ทางวิทยาศาสตร์ และทางอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพ และมุ่งเน้นการป้องกันการแพร่กระจายยาเสพติดและการใช้ยาเสพติดในทางที่ไม่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การเสพยาเสพติด ซึ่งเป็นการบั่นทอนสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแพร่กระจายยาเสพติดเข้าสู่กลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคลากรซึ่งมีความหลากหลายจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดนโยบายในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด และรวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติดให้เป็นไปด้วยความรอบคอบและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๔ ที่ว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บทนิยามคำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” มีผลทำให้ผู้กระทำความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายตามกฎหมายเดิม ต้องมีความผิดฐานจำหน่าย

ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายใหม่ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับย้อนหลังเพื่อลงโทษบุคคล ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติดมีเจตนารมณ์มุ่งเน้นการป้องกันการแพร่กระจายยาเสพติดและการใช้ยาเสพติดในทางที่ไม่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การเสพยาเสพติด ซึ่งเป็นการบั่นทอนสุขภาพของประชาชน และสร้างปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างใหญ่หลวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแพร่กระจายยาเสพติดเข้าสู่กลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงกำหนดมาตรการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีลักษณะเป็นขบวนการหรือเครือข่าย ทั้งการผลิต การนำเข้า การส่งออก การจำหน่าย และการมีไว้เพื่อจำหน่าย ซึ่งในการจำหน่ายยาเสพติดประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้มียาเสพติดไว้เพื่อจำหน่ายและผู้จำหน่ายยาเสพติด ลักษณะการกระทำความผิดของการมียาเสพติดไว้เพื่อจำหน่ายและการจำหน่ายยาเสพติด ย่อมเป็นความผิดที่มีลักษณะเกี่ยวพันกัน ส่วนการมียาเสพติดให้โทษไว้เพื่อจำหน่ายจะได้รับโทษสถานใดย่อมเป็นไปตามพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดที่ศาลย่อมต้องปรับบทกฎหมายไปตามพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น การที่พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ ใช้คำว่า “มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย” ส่วนประมวลกฎหมายยาเสพติดที่ใช้คำว่า “มีไว้เพื่อจำหน่าย” เห็นว่า คำว่า “มี” ตามความหมายทั่วไป หมายถึง การถือเป็นเจ้าของหรืออยู่ในครอบครอง ส่วนคำว่า “ครอบครอง” ตามนัยของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๖๗ หมายถึง การที่บุคคลใดยึดถือทรัพย์สินใดโดยเจตนาจะยึดถือเพื่อตน แม้ว่าการมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษ อาจจะไม่มีการครอบครองยาเสพติดให้โทษด้วยการยึดถือโดยเจตนาจะยึดถือเพื่อตน แต่ลักษณะของการกระทำดังกล่าว ย่อมหมายถึงการ “มีไว้” ตามความหมายโดยทั่วไป ซึ่งอาจมีไว้โดยไม่มีเจตนาที่จะยึดถือเพื่อตนก็ได้ ดังนั้น การที่ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ นิยามคำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” เป็นเพียงการกำหนดนิยามความหมายคำว่า “จำหน่าย” ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์วัตถุประสงค์ และความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันในการตรากฎหมายเท่านั้น ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงให้มีผลย้อนหลังเพื่อลงโทษบุคคล มิใช่บทบัญญัติที่กำหนดโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังที่จำเลยที่ ๔ โต้แย้ง เช่นนี้ ย่อมไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บทนิยาม คำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

9/พพ 1/11/2564
(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ